Veiligheidsprotocol 2022

IKC Zuid- Kennemerland, locatie Schalkwijk

Auteurs stuurgroep:
Jelline de Vries-Klinkenberg
Nelleke van den Heuvel
Sabine Weidijk
Saskia Bruschke
Renske Nolden
Nienke Bolderheij

Inhoudsopgave:

Visie op veiligheid op IKC Zuid-Kennemerland, locatie Schalkwijk	pag. 4
Definities	pag. 4
Preventief handelen	pag. 4, 5
Curatief handelen	pag. 5
Handelen na een incident	pag. 5, 6
Ouderparticipatie	pag. 6
Borging & Scholing	pag. 7

Inleiding

IKC Zuid-Kennemerland Schalkwijk maakt deel uit van het Integraal Kindcentrum in Haarlem-West (Focus) en Haarlem-Zuid (Schalkwijk). Het IKC is een expertisecentrum voor onderwijs, begeleiding én jeugdhulp. Binnen het IKC werken SBO en SBO+ (voormalig Speciaal Onderwijs), Kenter jeugdhulp en jeugd-GGZ samen in het vormgeven van onderwijszorgarrangementen van verschillende intensiteit. Daarbij kijken we naar de onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften van de kinderen. Ons streven is om niet alleen kinderen binnen onze eigen IKC te helpen, maar ook om de schoolloopbaan van kinderen op het regulier basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs of voortgezet onderwijs in de regio succesvol te laten verlopen. Dat doen we met begeleiding en ondersteuning op maat vanuit pedagogische coaching. Daarbij kijken we goed naar wat kinderen nodig hebben op het brede gebied van gedrag, leren, opvoeding en ondersteuning. Zo werken wij samen met partners binnen en buiten ons IKC. (Bron: visiedocument, 2016).
Een veilige school is een school waar leerlingen en personeel met plezier leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Dit veiligheidsprotocol is een verkorte versie van het veiligheidsplan. Het geeft richting en houvast aan het handelen van iedereen die betrokken is bij onze school. Het bevat informatie over onze visie, kernwaarden en afspraken over sociale veiligheid. Dit veiligheidsprotocol is een groeidocument, het wordt ge-update waar en wanneer nodig.

Visie op veiligheid

Stichting Spaarnesant en Kenter Jeugdhulp werken binnen het IKC Zuid Kennemerland locatie Schalkwijk samen om een optimale veiligheid voor alle kinderen te waarborgen. Onderstaand gedicht geeft weer hoe wij als personeel visionair samenwerken:

Ga je mee dan gaan we samen
Samen redden we het wel
Samen hebben we het goed
Ik wacht wel even als dat moet
Wouter Stips

Ons IKC is een plek met een veilig en positief klimaat waar ieder kind graag komt en kan groeien, en waar samenwerking met ouders essentieel is. Dit betekent dat het IKC als school dagelijks preventief bezig is met het gestructureerd aanleren en versterken van gewenst gedrag, op alle plekken van de school. We werken gezamenlijk aan een voorspelbaar en pedagogisch klimaat, waarbij de grenzen voor de leerlingen duidelijk zijn en uitgedragen en gehanteerd worden door alle medewerkers van het IKC. In lijn met onze visie inzake veiligheid hebben wij twee kernwaarden opgesteld:

'We zijn allemaal verantwoordelijk voor de veiligheid van de ander en onszelf binnen het IKC'

'We gaan zorgvuldig om met onze eigen spullen en die van het IKC'

Definities

Veiligheid: iedereen handelt naar de kernwaarden beschreven in de inleiding en iedereen mag zijn wie hij is.
Grensoverschrijdend gedrag ('incident'): gedrag wat niet in overeenstemming is met de afgesproken kernwaarden.
Time in: Rustplek binnen de groepsruimte met als doel, dat een leerling weer met de groep mee kan doen.
Time out: Rustplek buiten de groepsruimte met als doel dat een leerling weer met de groep mee kan doen.
Preventief: Om iets naars te voorkomen/ ter voorkoming van.
Curatief: Op behandeling en genezing gericht.

Preventief handelen

Op het IKC geloven wij dat een preventieve aanpak een eerste belangrijke stap is naar een veilig, pedagogisch klimaat. Hieronder worden verschillende preventieve maatregelen genoemd die we binnen het IKC inzetten:

<u>Basis/Grondhouding:</u>
-Peers methodiek (Alle medewerkers dragen actief de twee kernwaarden uit, en handelen hiernaar in de benadering naar kinderen, ouders/verzorgers, collega's en externen)
-Duidelijke en zichtbare (groeps-)afspraken op basis van heldere (gedrags-)verwachtingen zowel naar leerlingen als naar ouders/ verzorgers.
-Uniform klassenmanagement (GIP).
-Goed krijgen en behouden van het groepsklimaat.
-Inzet van sociale vaardigheidstrainingen zoals Kwink en Rots en Water.
-Aandacht en bekrachtiging van gewenst gedrag.
-Inzet feedback systeem (zie bijlagen).

-Inzet pictogrammen (Sclera.be).
-Afwisseling tussen in- en ontspanning (met eventueel ondersteuning van schoolpsycholoog/gedragswetenschapper).
-Tijdig herkennen van verhoogde spanning en daarop anticiperen (energiemeter, inzet hulpmiddelen prikkelverwerking, bijvoorbeeld: tangle, bijtring, fietsband, stressbal, 'lopertje' voor op de gang).
-Inzet Pedagogische Coaching.
-Signaleringsplan (inzet van, zo nodig, signaleringsplan).
-Tweemaal per jaar afname sociale veiligheid monitor (MSV) op groepsniveau en (vanaf groep 6) op leerlingniveau.
-Directe communicatielijn (inzet mobiele telefoons -> achterwacht).
-Intervisie/reflecteren op eigen handelen.
-Coaching van docenten in de omgang met gedrag.

Curatief handelen

Als er sprake is van een incident, wordt er gehandeld via het "stroomdiagram (zie bijlage). Per situatie wordt afgewogen wat passend is. Teamleden zijn getraind hoe te handelen en kunnen via leerteam pedagogiek (in teams) terugkijken en – lezen wat verwacht wordt qua handelingen bij grensoverschrijdend gedrag, zoals: "Wat te doen bij Geel en Rood". Hieronder volgen een aantal voorbeelden hoe gehandeld kan worden:

<u>Interventies de-escaleren:</u>
- Afleiden
- Negeren van mild ongewenst gedrag
- Alternatief gedrag aanbieden, wat kan het kind op dat moment nog wel?
- Corrigerend instrueren, niet klassikaal maar individueel
- Verkorte opdracht, korte duidelijke boodschap
- Verwachting herhalen
- T-splitsing, technieken om gedrag te verzwakken of om gedrag te versterken
- Consequentie benoemen
- 2 keer waarschuwen, 3e waarschuwing is consequentie

<u>Veiligheid creëren:</u>
- Collega's waarschuwen, hulp vragen
- Leerling eventueel naar een veilige plek verplaatsen. Indien nodig de andere leerlingen verplaatsen
- Voorbereiden op eventueel fysiek ingrijpen als hulp aanwezig is; denk hierbij aan materialen verwijderen, schoenen van leerling uit, eigen sieraden afdoen, lang haar vastbinden, eigen rust pakken (ademhaling)

<u>Contact ouders</u> (zie kopje ouderparticipatie)

Handelen na een incident

In het kader van het veiligheidsbeleid worden incidenten geregistreerd. Hierbij valt te denken aan incidenten met betrekking tot: verbaal en fysiek geweld, vernieling, bedreiging, diefstal, grove pesterijen, ongevallen en gezondheid. Voor het registeren van incidenten gebruiken we nu nog Esis. Maar met ingang van het schooljaar 2022-2023 stappen wij over op een digitaal incidentenregistratiesysteem: SWIS. Wanneer het een ongeluk betreft, gebruiken wij een speciaal formulier. Dit formulier is digitaal opgeslagen op Teams algemeen onder de map Team>Veiligheid>incidentenregistratie-/ ongevallenregistratie Naast het kort schriftelijk noteren van het incident, heeft de leerkracht de taak de directeur te allen tijde op de hoogte te stellen van incidenten als bovenstaand. Leerkrachten nemen incidenten ook op in het dossier van het kind dat zich bevindt in het Leerling Administratie Systeem Esis. De documentatie hiervan wordt tevens gebruikt bij de jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid. De registraties in SWIS worden

maandelijks geanalyseerd en geëvalueerd door de stuurgroep pedagogiek, om vervolgens met het team preventieve interventies in te zetten waar nodig. Op het IKC volgen we een tweesporenbeleid na een incident. Namelijk:
1) opvang en nazorg voor de leerling;
2) opvang en nazorg voor het personeel;

Ad. 1: Na een incident (rood gedrag), zal er altijd een herstelgesprek plaatsvinden met de leerling. Herstel vraagt oprechtheid, bereidheid, tijd en empathie van alle partijen. Belangrijk hierbij is dat de leerling weer tot rust gekomen is (groen gedrag), waardoor hij/zij in gesprek kan met een leerkracht of jeugdzorgwerker. Voorafgaand aan het herstelgesprek bespreek je het doel (relatie herstellen, spanning uit de lucht halen en voorkomen van eenzelfde gedrag binnen een nieuwe situatie). Een middel om tijdens dit gesprek erbij te pakken is de energiemeter op het IKC (*wat heb je nodig als je boos bent? Wat kan de leerkracht doen om jou tot rust te laten komen? Wat kan je zelf doen om tot rust te laten komen?*).
Tevens bespreek je tijdens het herstelgesprek welke consequenties aan het gedrag hangen (let op, leerling moet echt in groen zitten). Ook wordt er na een incident altijd contact met ouders/ verzorgers opgenomen. Dit is de taak van de leerkracht, tenzij anders bepaald na overleg met het zorgteam. Het incident wordt door de betrokkene geregistreerd in het incidentenregistratie systeem SWIS.

Ad.2:
-Altijd melden
-Altijd bespreken
-Altijd handelen
Na een incident kan je bij jezelf als volwassene ook nog spanning, emoties of stress in je lijf ervaren. Probeer het altijd bespreekbaar te maken – aan alle werknemers op het IKC is het de taak om zorg te dragen voor collega's. Maak na een incident empathisch contact met je collega en vraag wat hij/zij nodig heeft en bied een luisterend oor. Binnen het IKC team verwachten wij dat de betrokkene zelf een melding maakt van het incident (mail naar dir, IB en SP/gedragswetenschapper). Na een melding van een incident aan directie, intern begeleider/ gedragswetenschapper/ schoolpsycholoog (kernteam) wordt er dezelfde dag nog contact opgenomen met desbetreffende persoon of personen. In dit gesprek wordt het incident nabesproken en eventuele nazorg geboden. Per schooljaar 22-23 zal er binnen het IKC gewerkt gaan worden met een rooster waar dagelijks zichtbaar is wie er ambulant aanwezig is (ondersteuning bieden/hands on) en wie die dag verantwoordelijk is als aanspreekpunt vanuit het kernteam.

Ouderparticipatie

Samenwerking met ouders is belangrijk voor het IKC, óók op het gebied van sociale veiligheid. In het belang van de ontwikkeling van het kind is het wederzijds uitwisselen van informatie over sociale veiligheid onontbeerlijk. Ouders zijn op de hoogte dat er een veiligheidsplan is: **het veiligheidsplan is openbaar en staat op de website.**
Op schoolbreed niveau wordt in de eerste nieuwsbrief van het schooljaar een stuk opgenomen waarin uitgelegd wordt dat we het heel belangrijk vinden om elkaar op de hoogte te brengen van situaties aangaande de veiligheid (zowel vanuit huis als vanuit school). De algemene communicatielijn (zie hieronder) wordt daarin genoemd.
Op het IKC zijn een aantal vaste momenten (startgesprek, rapportgesprek en inloopmiddag) waarop contact is met ouders en waar sociale veiligheid onderdeel van het gesprek is.

Met ouders wordt daarnaast op groeps- en individueel niveau over sociale veiligheid gecommuniceerd via de mail, schooltelefoon of schoolapp.
Als er gebruik wordt gemaakt van een beloningskaart, wordt deze mee naar huis gegeven. Als er op leerlingniveau afspraken zijn gemaakt over veiligheid dan wordt gecommuniceerd via

schooltelefoon, mail, Teams of schoolapp. Privé-telefoons worden niet gebruikt. Na een incident worden ouders op de hoogte gesteld (zie handelen na een incident).

Borging & Scholing

Het team op het IKC blijft in ontwikkeling op het gebied van veiligheid voor de leerlingen, voor het personeel. Dit doen we door middel van om de week opfrissen van theorie, bespreken van casuïstiek, het uitwisselen van glunders en bespreken van incidenten tijdens het leerteam Pedagogiek. Verder zal het leerteam Pedagogiek in het nieuwe schooljaar aan de slag gaan met een verkorte Peers introductie voor nieuwe medewerkers op het IKC. Met betrekking tot fysieke interventies wordt het personeel jaarlijks getraind middels de EHBA (eerste hulp bij agressie) training.